

"ABLV Bank" likvidatore: Bankas likvidācija ir pārbaudījums Latvijas tiesiskumam

LETA/TVNET

<https://www.tvnet.lv/6505063/ablv-bank-likvidatore-bankas-likvidacija-ir-parbaudijums-latvijas-tiesiskumam>
2019. gada 22. janvāris 14:15

FOTO: Zane Bitere/LETA

Nesenie lēmumi un paziņojumi saistībā ar likvidējamās "ABLV Bank" kreditoru pārbaūžu metodoloģijas apstiprināšanu rada šaubas par to, vai izpratne par tiesiskuma nozīmi valsts demokrātiskās iekārtas nodrošināšanā Latvijā ir pietiekama, otrdien žurnālistiem sacīja advokātu biroja "Sorainen" vadošā partnere un "ABLV Bank" likvidatore Eva Berlaus.

Advokāte un bankas likvidatore uzsvēra, ka "ABLV Bank" likvidācija ir pārbaudījums valsts tiesiskumam un arī no valsts iestāžu puses nepārtraukti tiek

uzsvērts, ka šis process lielā mērā noteiks to, cik veiksmīgs būs nākamais "Moneyval" ziņojums par Latviju.

Berlaus norādīja, ka arvien vairāk sāk šķist, ka "ABLV Bank" likvidācija ir nozīmīga ne tikai "Moneyval" kontekstā, bet ir arī pārbaudījums tiesiskuma izpratnei valsts līmenī - ir izdots Ministru kabineta rīkojums, kurš Finanšu un kapitāla tirgus komisijai (FKTK) uzliek par pienākumu kreditoru pārbaūžu metodoloģiju saskaņot ar starptautiskajiem sabiedrotajiem, savukārt pagājušajā nedēļā Finanšu ministrija tieši paziņoja, ka šī metodoloģija jāsaskaņo ar ASV.

"Šķiet, ka neviens neņem vērā to, ka paralēli ar likumu ir garantēta finanšu sektora regulatora FKTK neatkarība un tā nav ietekmējama ne no vienas puses. Protams, Latvija ir maza valsts un šādā situācijā, kad tiek likvidēta viena no lielākajām bankām tirgū, kad nevienam nav tādas iepriekšējās pieredzes, ir skaidrs, ka jākonsultējas un jāsmēlas padomi kaut kur ārpusē. Jautājums ir par šo konsultāciju un padomu robežām un kādā veidā tie tiek sniegti," sacīja Berlaus.

Viņa pauda viedokli, ka tas, kādā veidā šis process notiek Latvijā, rosina domāt, ka izpratne par tiesiskumu vēl ir ļoti ierobežota. "Kādas tam var būt sekas? Pirmkārt, likvidācijas process var tikt kavēts, jo ārvalstu partneriem nav nekāda pienākuma saskaņot metodoloģiju, viņiem var nebūt pienākuma uzņemties kādas saistības. Tādējādi var gadīties, ka ārvalstu partneri nedod metodoloģijas apstiprinājumu - vai šādā gadījumā Latvija no savas puses nevarēs apstiprināt metodoloģiju un turpināt bankas likvidāciju? Tādā gadījumā mēs būtiski palielinām potenciālo tiesvedību risku saistībā ar "ABLV Bank" likvidāciju," skaidroja Berlaus.

Viņa atgādināja, ka ar likumu noteiktās FKTK neatkarības garantijas domātas tam, lai aizsargātu noguldītāju intereses un finanšu sistēmas stabilitāti. "Pašlaik tiek būtiski apdraudētas noguldītāju intereses, jo jebkurš "ABLV Bank" kreditors vai noguldītājs, kuram neatklātos likumīgs pamats neizmaksāt naudu, šobrīd tiek ierobežots savās tiesībās atgūt naudu," teica Berlaus.

Advokāte norādīja, ka bankas kreditori, kuri ir iesnieguši prasījumus un gaida atbildes, kļūst arvien aktīvāki, jautājot, kad apstiprinās metodoloģiju un kad sāksies kreditoru pārbaudes. "Ja situācija vilksies garumā, palielinās risks, ka sāksies sūdzības un tiesvedības. Iepriekš publiski tika solīts, ka izmaksas sāksies šā gada sākumā, un šie solījumi tika balstīti uz FKTK saskaņoto pašlikvidācijas plānu, kurā bija paredzēts saprātīgs izmaksu termiņš," pauda Berlaus.

Viņa uzsvēra, ka Ministru kabineta rīkojums ir piemērs tam, ka valstī ne līdz galam izprot tiesiskumu, piebilstot, ka arī Kontroles dienesta vadītāja Ilze Znotiņa medijos izteikusies par kreditoru pārbaūžu metodoloģijas trūkumiem, norādot, ka dienests saņems 3300 ziņojumu, kurus Kontroles dienests nespēs apstrādāt.

"Pirmkārt, jāsaprot, ka tik daudz ziņojumu nebūs, jo 3300 ir kopējais kreditoru skaits un ne jau visiem būs noziedzīgi iegūtu līdzekļu pazīmes. Otrkārt, jau pašlaik "ABLV Bank" ir jāziņo par līdzekļiem, kuriem var būt noziedzīga izcelsme, un Kontroles dienestam ir likumā noteikts pienākums tos apstrādāt. Par šo problēmu jau bija zināms vasarā, un Kontroles dienestam bija visas iespējas ierosināt nepieciešamos likuma grozījumus - noteikt gadījumus, kad var pagarināt ziņojumu izskatīšanas termiņu. Tagadējie paziņojumi liecina, ka izpratne par tiesiskumu nav pietiekama," sacīja Berlaus.

"Šajā brīdī valsts pārvalde parāda, kā tā rīkojas neparedzētās vai krīzes situācijās. Tas var radīt bīstamu precedentu, ja neviens neiebilst, ka patlaban valsts pārvalde rīkojas ne gluži saskaņā ar likumu. Tā nebūtu atbalstāma tendence," piebilda Berlaus.

Aģentūra LETA jau ziņoja, ka Eiropas Centrālā banka no 2018.gada 12.jūlija ir anulējusi "ABLV Bank" izsniegto licenci.

Maksimālai klientu un kreditoru interešu aizstāvībai un, ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas lēmumu par likvidācijas procesa sākšanu, "ABLV Bank" akcionāri ārkārtas sapulcē 2018.gada 26.februārī nolēma sākt bankas pašlikvidāciju, savukārt FKTK padome 2018.gada 12.jūnijā atļāva "ABLV Bank" sākt pieteikto pašlikvidācijas procesu.

"ABLV Bank" problēmas radās pēc ASV Finanšu ministrijas Finanšu noziegumu apkarošanas tīklu (FinCEN) 2018.gada februāra vidū paziņotā, ka tā plāno noteikt sankcijas "ABLV Bank" par naudas atmazgāšanas shēmām, kas palīdzējušas Ziemeļkorejas kodolieroču programmai, kā arī nelegālām darbībām Azerbaidžānā, Krievijā un Ukrainā. FinCEN publiskotajā ziņojumā arī teikts, ka "ABLV Bank" vadība līdz 2017.gadam izmantojusi kukuļdošanu, lai ietekmētu amatpersonas Latvijā, cenšoties novērst pret to vērstas tiesiskas darbības un mazināt draudus savām augsta riska darbībām.